

ЧЕРНІГІВСЬКА
ОБЛАСНА РАДА

ЧЕРНІГІВСЬКА
ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

**ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ЦЕНТР ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ, ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ**

ЗВІТ
про підвищення кваліфікації державних службовців,
посадових осіб місцевого самоврядування та
депутатів місцевих рад за 2018 рік

Чернігів 2019

Інформація

за 2018 рік про підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад в Чернігівському центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій

І. ЗАГАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ

Протягом звітнього 2018 року діяльність Центру як закладу післядипломної освіти державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування Чернігівської області та як складової відповідної загальноукраїнської мережі визначалася вимогами чинної нормативної бази, рішеннями Національного агентства України з питань державної служби, обласної державної адміністрації та обласної ради стосовно питань реалізації державної кадрової політики, зокрема – навчання.

Зусилля Центру спрямовувалися, в першу чергу, на виконання плану-графіка, затвердженого спільним розпорядженням голови облдержадміністрації та голови обласної ради від 18 грудня 2018 р. № 96, вимог постанови Кабінету Міністрів України від 12 вересня 2018 р. № 733 «Деякі питання реалізації у 2018–2020 роках Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року», розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 342-р «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції реформування системи професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад», розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 298 «Про відзначення 100-річчя запровадження державної служби».

Навчання в Центрі проходило за визначеними чинним законодавством України видами підвищення кваліфікації відповідно до затверджених навчально-тематичних планів та розкладів занять. Необхідні зміни вносилися за погодженням із засновниками закладу.

У 2018 році в Центрі підвищили свою кваліфікацію:

- ✓ **1384** – державних службовців місцевих органів державної виконавчої влади;
- ✓ **264** – державних службовців територіальних підрозділів центральних органів державної виконавчої влади в області (за договорами);
- ✓ **2894** – представників органів місцевого самоврядування (в тому числі 261 – депутати місцевих рад);
- ✓ **48** – працівників державних та комунальних підприємств, установ і організацій (відповідно до укладених договорів);
- ✓ **35** – студентів ВНЗ, що навчалися за програмою залучення молоді до державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.

Перевага серед слухачів посадових осіб місцевого самоврядування обумовлена реформуванням відповідних органів. Щодо державних службовців

територіальних підрозділів – вони не є цільовою групою для Центру й навчаються переважно в відомчих закладах.

Загальне число випускників 2018 року склало **4590** осіб. Плановий показник – **4394** осіб. Досягнуті результати відображені у діаграмі:

II. НАВЧАННЯ ЗА ВИДАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ: ТЕНДЕНЦІЇ РОКУ

Денна форма навчання

Протягом 2018 року слухачі Центру навчалися за професійними програмами підвищення кваліфікації (далі – ПППК), програмами тематичних короткотермінових (далі – ТКС), в тому числі – семінарів-тренінгів, та тематичних постійно діючих семінарів (далі – ПТС).

Відповідно, за професійними програмами безпосередньо в Центрі протягом року навчалися такі категорії слухачів:

- вперше призначені працівники апаратів виконкомів рад об'єднаних територіальних громад, міст обласного та районного значення, виконавчих апаратів районних рад, які раніше не працювали на посадах служби в органах місцевого самоврядування чи на держслужбі;
- бухгалтери сільських, селищних, міських рад (крім об'єднаних територіальних громад);
- старости об'єднаних територіальних громад, які раніше не працювали на виборних посадах в органах місцевого самоврядування;
- новопризначені спеціалісти структурних підрозділів обласної державної адміністрації, районних державних адміністрацій;
- новопризначені бухгалтери апаратів виконкомів рад об'єднаних територіальних громад ОТГ, його відокремлених підрозділів, які раніше не працювали на службі в органах місцевого самоврядування чи на державній службі;

➤ спеціалісти апарату, управлінь та відділів облдержадміністрації, райдержадміністрацій та місцевих рад, на яких покладено обов'язки щодо питань європейської та євроатлантичної інтеграції (з англійської мови).

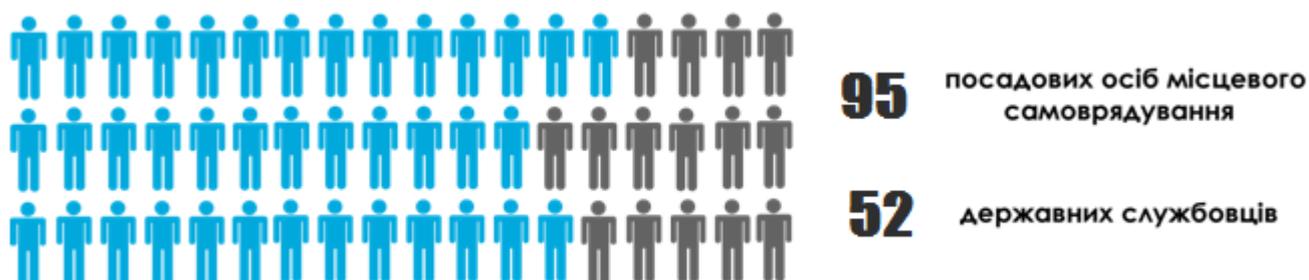
Всього - **8** груп.

Це традиційні категорії для такого роду навчань, що передбачають, насамперед, підвищення загального рівня обізнаності з різноманітних питань служби, менше – з галузевих напрямів її проходження. Групи склалися на основі таких критеріїв: перший рік перебування на службу; не проходили навчання за ПППК протягом останніх п'яти років. Для старост та бухгалтерів, а також фахівців із питань європейської інтеграції застосовувався додатковий критерій функціональних обов'язків.

Навчання слухачів за професійною програмою відбувалося в дві сесії з перервою між ними від трьох до шести місяців та підсумковим комплексним комп'ютерним тестуванням. Між сесіями слухачі готували випускні роботи (відповідно до визначених Центром тем та спираючись на свій досвід професійної діяльності).

У звітному році Центром запроваджено новацію – слухачі, які навчалися за професійною програмою підвищення кваліфікації, готували випускні роботи (традиційний реферат) у формі презентації в програмі Microsoft PowerPoint. Відтак теоретичний та практичний матеріал з обраної теми слухачі поєднували з графічними об'єктами, малюнками, відео та мультиплікаційними ефектами, що сприяло більш жвавому обговоренню обраних тем під час захисту випускної роботи.

Обсяги навчання за ПППК залишалися досить незначними, а саме: **147** слухачів. Але вони є важливими з точки зору для організації подальшого, вже спеціалізованого навчання за програмами семінарів.

Переважна більшість слухачів навчалася за програмами тематичних короткотермінових семінарів (в т.ч. – виїзних) та постійно діючих, яким притаманна вузька спеціалізація – відповідно до професійних потреб слухачів, кола їхніх обов'язків. Всього таких груп протягом року було **168**:

✓ **147 груп** - за програмами тематичних короткотермінових семінарів (в складі цих груп провчилось 3696 осіб: 1015 державних службовців і 2633 посадові особи місцевого самоврядування);

✓ **21 група** – за програмами тематичних постійно діючих семінарів (підвищили кваліфікацію 747 слухачів: 581 державний службовець і 166 посадових осіб місцевого самоврядування).

Зазначимо, що введення щорічної оцінки державних службовців позитивно вплинуло на їх особисту мотивацію до навчання. Особливим попитом стосувалися навчання, де розглядалися загальні питання організації державної служби та роботи державного службовця.

Інша тенденція – популярність та додаткова цінність семінарів, які передбачали сполучення працівників райдержадміністрацій та апаратів виконкомів рад ОТГ – відповідно до професійної тематики. З їх допомогою одночасно вдавалося розв'язувати й суто виробничі питання взаємин.

Швидкість змін у законодавці та важливих адміністративних рішень, фактично, унеможлиблює передбачення всіх складових навчання на рік наперед. У зв'язку з цим та з огляду на необхідність врахування потреб органів державної влади й місцевого самоврядування за погодженням із засновниками Центр вносилися зміни до плану-графу, найбільші – перед початком другого півріччя. Але зі збереженням запланованої кількості навчань та їхніх обсягів.

Також, відповідно до орієнтовного плану-графіка роботи з територіальними органами центральних органів влади навчалися групи державних службовців: Пенсійного фонду (три); Державної служби Управління Північного офісу Держаудитслужби в області (дві); Головного управління Держгеокадастру в області (дві); Управління державної міграційної служби в області та Головного управління національної поліції в області (по одній). Всього **9** груп.

Крім того, на виконання постанов Кабінету Міністрів України, вимог Нацдержслужби, розпоряджень голови обласної державної адміністрації, у відповідь на звернення органів державної влади та місцевого самоврядування додатково Центр протягом року проводив низку навчань. Відбулося **8** семінарів: з питань публічних закупівель (шість); особливостям написання проектів регіонального розвитку, що реалізуються за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку (один); екологічної складової розвитку територій (один).

Тобто, попри відсутність фундаментальних змін до законодавства про публічні закупівлі цей напрямок залишається популярним. Більше того, поява нових ОТГ лише посилила інтерес до нього – через збільшення обсягів їхніх бюджетів та появи нових різновидів закупівель.

Чисельність виїзних семінарів, що проводилися безпосередньо на базі органів державної влади та місцевого самоврядування, залишалася дуже великою. Всього проведено такі **74** семінари. **71** з них – згідно з планом-графіком, в т.ч. **17** – з основ партисипативного стратегічного планування, **15** – з питань проектного менеджменту (підготовки проектів місцевого та регіонального розвитку), **8** – організації роботи виконкому ради об'єднаної територіальної громади та діловодства, **7** – запровадження системи електронного документообігу в органах державної влади та місцевого самоврядування, по **5** – комунікації влади з громадськістю та ЗМІ, надання соціальних послуг в об'єднаній територіальній громаді, по **3** – міжмуніципальне співробітництво територіальних громад; імідж та етико-психологічні аспекти діяльності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування; реалізація вимог ЄС щодо технічного регулювання в Україні (аграрний сектор, харчова промисловість, туризм); антикорупційного законодавства; **2** – вимоги до документів, що готуються під час

правотворчості та правозастосування, **1** – законодавство про державну службу та службу в органах місцевого самоврядування.

Тобто понад третина такого роду занять – це опанування засад проектного менеджменту, причому наголос робився на навчанні штатних працівників виконкомів рад ОТГ.

Крім того, на прохання Чернігівської районної ради, Деснянської районної у м. Чернігові ради, Чернігівської районної державної адміністрації позапланово проведено **3** виїзних семінари-тренінги на тему «Забезпечення ефективності та протидії проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування» (по одному семінару відповідно).

Популярності такого виду навчання сприяє його оперативність, зручність для службовців, а також дешевизна для органів державної влади та місцевого самоврядування. Щоправда, за рахунок поточних видатків Центру.

Значною залишалася чисельність постійно діючих тематичних семінарів, насамперед – на базі відповідних структурних підрозділів облдержадміністрації. Причини – ті самі, що й в попередньому випадку. Щоправда, в цьому разі переважно йдеться про службовців структурних підрозділів облдержадміністрації. Власне, власне саме застосування цієї форми дозволяє залучити їх до навчання майже без відриву від виконання своїх службових обов'язків. Всього в рамках ПТС «Правові підстави та організаційні засади регулювання участі державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування в державному управлінні: новели українського законодавства» проведено 33 заняття, в яких взяли участь **444** державні службовців (заняття протягом року відбувалися тричі у кожному структурному підрозділі).

Таким чином посадовці оновили свої знання з методики подання та оприлюднення декларацій особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, через систему електронного декларування; вимогам Регламенту та Інструкції з діловодства обласної державної адміністрації рід час підготовки нормативно-правових актів; розглянули практичні питання проходження державної служби в органах виконавчої влади відповідно до вимог діючого Закону України «Про державну службу» (в частині, що стосується Типового порядку проведення оцінювання результатів службової діяльності державних службовців та Методичних рекомендацій щодо визначення ключових показників результативності, ефективності та якості службової діяльності державних службовців, які займають посади державної служби категорії «Б» і «В»).

Близьким за способом організації до вищезазначеного є семінар «Міське самоврядування як основа демократичного розвитку», що традиційно проводиться для посадовців Чернігівської міської ради. У 2018 р. в його рамках відбулося **вісім** занять для **30** посадових осіб місцевого самоврядування міської ради (методика подання та оприлюднення декларацій особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, через систему електронного декларування; сучасне антикорупційне законодавство України; культура усного та писемного ділового мовлення; реформування служби в органах

місцевого самоврядування. Основних аспектів законопроекту «Про службу в органах місцевого самоврядування» та ін.).

Крім цього, менша частина постійно діючих тематичних семінарів проходила в Центрі. Так відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2017 р. № 301 «Порядок атестації осіб, які претендують на вступ на державну службу, щодо вільного володіння державною мовою» проведено чотири одноденні заняття у рамках ПТС «Ділове українське мовлення у сфері державного управління» для якісної підготовки осіб, які претендують на вступ на державну службу та які мають успішно пройти атестацію щодо вільного володіння державною мовою. У цьому навчанні взяло участь **15** державних службовців та **6** посадових осіб місцевого самоврядування.

Для працівників апаратів виконкомів рад об'єднаних територіальних громад було проведено вузькоспеціалізований ПТС «Розробка та управління проектами» (у співпраці з Чернігівським центром розвитку місцевого самоврядування програми U-LEAD з Європою). **17** посадовців отримали знання стосовно типів проектів та джерел фінансування; міжнародної технічної допомоги та проектів транскордонного співробітництва; мотивів донорів та особливостей фінансування проектів транскордонного співробітництва, прикладів проектів транскордонного співробітництва та ін., що є важливим для залучення додаткових зовнішніх джерел фінансування у вигляді проектів місцевого та регіонального розвитку.

В організації навчань за всіма його видами в 2018 р. з'явилася дуже важлива новація для подальшої роботи Центру, наближення його послуг до державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. На початку року заклад запровадив попередню реєстрацію слухачів за google-формою. Перші спроби виявилася досить складними для сприйняття, однак вже наприкінці першого півріччя більше половини слухачів саме так реєструвалися на навчання. Це зменшувало організаційне навантаження на Центр, робочий час став використовуватися більш раціонально, а головне зміцнило його контакти зі слухачами. Це дозволило у другому півріччі зробити наступний крок – оприлюднювати реєстраційні форми на сайті закладу за анотаціями майбутніх навчань щонайменше за місяць до їх початку, що також полегшило взаємодію з органами державної влади та місцевого самоврядування, необхідну для формування груп. Рухаючись далі в цьому напрямі наприкінці року Центр провів необхідну підготовчу роботу для переходу на комплексну електронну реєстрацію та облік слухачів, що запроваджуватиметься вже з початку 2019 р.

2. Дистанційна форма навчання

У 2018 році Центр продовжував започатковане у попередні роки дистанційне навчання (як додаткову можливість підвищити свою кваліфікацію безпосередньо на робочому місці). Ця форма навчання з використанням комп'ютерних і телекомунікаційних технологій застосувалася виключно для програм постійно діючих тематичних семінарів, а саме для:

- депутатів місцевих рад та працівників їх апаратів, виконкомів (**28 осіб**) – «Депутат місцевої ради: статус, повноваження, організація роботи»;

- державних службовців органів державної виконавчої влади та посадових осіб місцевого самоврядування області (**6** – державних службовців, **27** посадових осіб) – *«Забезпечення ефективності запобігання та протидії проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування»;*

- спеціалістів апарату, структурних підрозділів районних державних адміністрацій, виконавчого апарату районних рад, Чернігівської, Ніжинської, Прилуцької, Новгород-Сіверської міських рад, об'єднаних територіальних громад – (**38** – державних службовців, **12** посадових осіб) – *«Ділове українське мовлення у сфері державного управління».*

Особливість цієї форми навчання, крім суто технічних питань, це необхідність дуже значної роботи з підготовки методично-дидактичного забезпечення навчальних курсів, без чого вони не можуть бути реалізовані.

Протягом року зазначеною формою навчання скористалося **111** слухачів (**44** державних службовця, **67** посадових осіб місцевого самоврядування). Вона є необхідно та корисною в тому разі, якщо службовець сам проявляє ініціативу щодо підвищення своєї кваліфікації та прагне до самоосвіти. Додатковим стимулом стало проходження щорічної оцінки.

ІІІ. ТЕМАТИЧНІ ЗАНЯТТЯ ЩОДО ВИВЧЕННЯ ПИТАНЬ, РЕКОМЕНДОВАНИХ ЦЕНТРАЛЬНИМИ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

1. Підвищення кваліфікації з питань реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, кадрової роботи

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 березня 2015 р. № 227-р «Про схвалення Стратегії реформування державної служби та

служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації» упродовж 2018 р. було організовано та проведено низку тематичних семінарів (в тому числі один виїзний) із питань основних аспектів законодавства про державну службу та службу в органах місцевого самоврядування, підзаконних нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України та Нацдержслужби України щодо практичних питань проходження служби в органах місцевого самоврядування відповідно до вимог проекту

Закону України № 8369 про внесення змін до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»; практичними питання проходження державної служби в органах виконавчої влади відповідно до вимог Закону України «Про державну службу».

Тематика викладалася працівниками Міжрегіонального управління Нацдержслужби у м. Києві, Київській, Чернігівській та Черкаській областях, представниками управління по роботі з персоналом апарату та кадрових служб

окремих структурних підрозділів обласної державної адміністрації, виконавчого апарату обласної ради.

Так, для керівників апаратів райдержадміністрацій проведено ПТС «Основні засади реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування». Під час навчання обговорювалися питання щодо внесення змін до нормативно-правових актів з питань управління персоналом; проходження державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, оцінювання результатів службової діяльності; перебігу децентралізаційних процесів на Чернігівщині; нормотворчу діяльність місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування у процесі прийняття управлінських рішень; організаційно-масову роботу в органах державної виконавчої влади та місцевого самоврядування як складову реалізації реформи державного управління та ін.

Три одноденні заняття проведено для начальників відділів (завідувачів секторів) управління персоналом структурних підрозділів обласної державної адміністрації, апарату районних державних адміністрацій, на яких покладено обов'язки щодо здійснення кадрової роботи (у рамках навчання за ПТС «Управління персоналом в органах державної виконавчої влади»). Йшлося про проходження спеціальної перевірки, врегулювання конфлікту інтересів, управління особистою ефективністю, проведення щорічної оцінки, нагородження урядовими та місцевими відзнаками тощо.

По два двохденні заняття проведено для керуючих справами виконкомів рад об'єднаних територіальних громад області (семінар «Запровадження нового законодавства про службу в органах місцевого самоврядування. Організація діяльності виконкому об'єднаної територіальної громади»). Розглянуто теми щодо врегулювання конфлікту інтересів; дисциплінарної відповідальності посадової особи місцевого самоврядування; порівняльної характеристики чинного та проекту Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування»; деякі питання документування управлінської діяльності тощо.

Крім того, для посадових осіб місцевого самоврядування, державних службовців місцевих органів виконавчої влади, інших категорій слухачів за визначенням Ніжинського району проведено виїзний семінар-тренінг «Законодавство про державну службу та службу в органах місцевого самоврядування».

Усього за 2018 р. Центром організовано **41** тематичний семінар із зазначеної тематики, під час яких підвищили свою кваліфікацію **598** посадовців (**553** державних службовців, **45** посадових осіб місцевого самоврядування).

Крім цього, деякі питання впровадження законодавства у сфері державної служби та служби в органах місцевого самоврядування висвітлювалися також для слухачів під час навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації та за іншими програмами семінарів. Усього підвищило кваліфікацію з вищезазначеної тематики **1950** осіб: **620** державних службовців, **1330** посадових осіб місцевого самоврядування.

2. Навчання з питань запобігання та протидії проявам корупції

на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 6 липня 2011 року № 642 «Про підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань запобігання і протидії проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування» та рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 27 липня 2018 року № 1520 «Про погодження антикорупційної програми Чернігівської обласної державної адміністрації на 2018 рік» упродовж звітного року в Центрі продовжено практику підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за програмою одноденного семінару «Забезпечення ефективності запобігання та протидії проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування», розробленого Чернігівським центром на основі рекомендацій Нацдержслужби України.

За 2018 р. відбулося **шість** виїзних семінарів-тренінгів для державних службовців органів виконавчої влади та посадових осіб Чернігівського, Ріпкинського Борзнянського, Городнянського районів та Деснянського району у м.Чернігові, **чотири** тематичних семінари безпосередньо в Центрі, **один** семінар за дистанційною формою навчання. Всього таке спеціалізоване навчання пройшли **535 слухачів** (**325** – державних службовців, **210** – посадових осіб місцевого самоврядування).

У 2018 р. було продовжено практику такого навчання (семінару) за дистанційною формою за чотирма модулями: «Державне управління та організація протидії корупції», «Адміністративно-правові заходи протидії корупції», «Особливості запобігання та протидії корупції», «Психолого-лінгвістичні аспекти ділового спілкування» (пройшли **33** слухача).

Для розробки навчальних планів та проведення занять залучалися представники облдержадміністрації, науковці з Навчально-наукового інституту права та соціальних технологій ЧНТУ, викладачі Чернігівського центру.

Крім того, в рамках навчання за програмами постійно діючих тематичних семінарів, тематичних короткотермінових семінарів та за професійними програмами підвищення кваліфікації з вищезазначених питань провчилися **819 слухачів** (**586** – державних службовців, **233** – посадових осіб місцевого самоврядування).

Усього **1354** державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.

Динаміка навчання з питань запобігання та протидії проявам корупції в Чернігівському центрі за 2011–2018 роки відображена в таблиці в *додатку № 1*.

Упродовж 2011–2018 років у Чернігівському центрі підвищили кваліфікацію з питань вивчення антикорупційного законодавства **11239** слухачів, це становить 93,9% від загальної кількості осіб фактично працюючих на посадах державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування в області. Із них: **4535** чол. (146,6%) – посадові особи місцевого самоврядування; **4299** чол. (123,8%) – держслужбовці МОБВ; **2405** (44,5%) – держслужбовці ТПЦОВВ в області.

3. Навчання фахівців із питань публічних закупівель

У 2018 році Центр продовжив навчання за програмою семінару «Публічні закупівлі: від теорії до практики» для спеціалістів з питань організації та здійснення закупівель за бюджетні кошти. Воно проходило відповідно до листа Мінекономрозвитку України від 18 лютого 2014 р. № 3305-13/5638-08 та листа Нацдержслужби України № 54/70/22-16 від 20 квітня 2016 р. – на договірних засадах.

До проведення занять залучалися викладачі Центру, що спеціалізоване навчання та отримали сертифікати (Зінаїда Рубан, Микола Силенко), фахівці Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації, апарату облдержадміністрації,

Впродовж лютого – листопада звітного року **проведено 6 таких семінарів, в яких взяли участь 115 фахівців** із питань здійснення закупівель за бюджетні кошти. Серед них – представники структурних підрозділів Чернігівської обласної ради, Чернігівської обласної державної адміністрації, органів місцевого самоврядування, територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади, об'єднаних територіальних громад, комунальних підприємств, закладів освіти, охорони здоров'я та соціальної сфери, науково-дослідних установ тощо.

Навчання проводилося за програмами двох- та чотирьохденних семінарів. Програми передбачали розгляд таких питань: система функціонування закупівель в Україні; нормативно-правова база щодо закупівель в Україні та її сучасний стан; Закон України «Про публічні закупівлі»; повноваження та функції тендерного комітету, уповноваженої особи, центральної закупівельної організації; примірне положення про тендерний комітет або уповноважену особу (осіб); планування закупівель; порядок визначення предмета закупівлі; річний план закупівель та додаток до річного плану закупівель; вибір процедури закупівлі; гармонізація державних закупівель із стандартами ЄС; закупівля за рамковими угодами; загальний огляд електронної системи; оприлюднення інформації щодо закупівель; теоретичні та практичні аспекти здійснення допорогових закупівель з використанням системи ProZorro; електронний аукціон; порядок організації та проведення процедури відкритих торгів; тендерна документація; кваліфікаційні вимоги до учасників торгів; відмова в участі у процедурі закупівлі; порядок організації та проведення переговорної процедури закупівлі; конкурентний діалог; порядок організації та проведення переговорної процедури закупівлі; звітність щодо здійснення закупівель; вимоги щодо укладання та виконання договору про закупівлю; оскарження процедур закупівель; юридична відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері публічних закупівель.

4. Залучення молоді до державної служби та служби в органах місцевого самоврядування

У 2018 році традиційно проходило навчання студентів випускних курсів вищих навчальних закладів Чернігівської області, мета якого – популяризація державної служби, залучення до неї молоді.

Вищі навчальні заклади Чернігівської області (Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка, Чернігівський національний технологічний університет), а також вперше Львівський національний університет ім. Івана Франка рекомендували для участі в навчанні за програмою тематичного короткотермінового семінару «Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування в Україні: правовий статус, стиль і методи роботи» 60 студентів – кандидатів для навчання.

Установча зустріч з претендентами на участь у навчанні відбулася 20 лютого 2018 р. З ними спілкувалися заступник керівника апарату облдержадміністрації, кандидат філософських наук *Ірина Соломаха*, радник голови обласної ради, доктор історичних наук *Дмитро Никоненко* та заступник начальника Міжрегіонального управління Національного агентства України з питань державної служби в місті Києві, Київській, Чернігівській та Черкаській областях *Ірина Галайко*. Студенти заповнили анкети, підготували короткі творчі роботи на тему: «Чим мене приваблює державна служба?» та пройшли комп'ютерне тестування на предмет знання Конституції України, антикорупційного законодавства, Законів України «Про державну службу», «Про місцеве самоврядування в Україні». За їх результатами було відібрано групу в складі 35 студентів випускних курсів. Надалі протягом двох тижнів, з 19 по 30 березня 2018 року, вони взяли участь у навчанні за програмою семінару «Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування: правовий статус, стиль і методи роботи».

Навчання передбачало дві частини: практичну та теоретичну. В рамках теоретичної студенти вивчали основні аспекти роботи органів державної влади та місцевого самоврядування на рівні області, району, громади. Практична частина передбачала стажування у владних інституціях області (органах державної влади та місцевого самоврядування Чернігова, територіальних підрозділах центральних органів виконавчої влади та на базі об'єднаних територіальних громад), участь у виїзному занятті в м. Київ.

Виїзне заняття в Києві проходило 26 березня 2018 р. Студенти відвідали Верховну Раду України та її комітети – Комітет з питань науки і освіти та Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму. З молодими людьми зустрілися керівник секретаріату Комітету з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму *Віра Скалозуб*, заступник керівника секретаріату *Юрій*

Молоканов, консультант секретаріату *Олена Чорна*, а також головний консультант секретаріату Комітету з питань науки і освіти *Євген Красняков*.

Під час зустрічі в Національному агентстві України з питань державної служби студенти мали нагоду поспілкуватися з начальником Відділу організації професійного навчання НАДС *Олександром Глазковим* та директором Генерального департаменту з питань управління персоналом на державній службі *Наталією Алюшиною*. Йшлося про нові підходи до конкурсних процедур, вимоги до професійної компетентності державних службовців з метою посилення спроможності до формування кісної політики у відповідних сферах та стратегічного планування.

5. Навчання з інших рекомендованих питань

З урахуванням рекомендацій Національного агентства України з питань державної служби й на виконання нормативно-правових актів Президента України та Кабінету Міністрів України державні службовці органів виконавчої влади та посадові особи органів місцевого самоврядування у рамках навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації та за програмами тематичних короткотермінових семінарів мали змогу вивчати питання щодо:

1. З питань детінізації доходів та відносин у сфері зайнятості населення (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 02 березня 2010 року № 359*);

2. З питань навчання адміністраторів центрів надання адміністративних послуг (*доручення Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2012 року № 48689/1/1-12*);

3. З питань формування та виконання місцевих бюджетів, здійснення контролю за дотриманням вимог бюджетного законодавства (*доручення Прем'єр-міністра України від 26 листопада 2013 року №44613/1/1-13*);

4. З питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (*постанова Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2013 року № 717*);

5. З питань впровадження законодавства у сфері державної служби та служби в органах місцевого самоврядування (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 березня 2015 року № 227*);

6. З питань інноваційного розвитку (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 04 червня 2015 року № 575*);

7. З питань захисту персональних даних (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 року № 1393*);

8. З питань протидії дискримінації (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 року № 1393*);

9. З питань організації та проведення процедур закупівлі (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 року № 175*);

10. З питань протидії торгівлі людьми (*постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 року № 111*);

11. Вивчення положень Конвенції про права осіб з інвалідністю (*указ Президента України від 12 грудня 2016 року № 553*);

12. З питань децентралізації фінансової системи, зміцнення матеріальної та фінансової основи місцевого самоврядування (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2016 року № 688*);

13. З питань вивчення положень Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року № 1073*);

14. З питань публічного управління, проектного менеджменту та планування розвитку територіальних громад (*постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 року № 1071*);

15. З питань захисту прав споживачів (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року №983*);

16. Підвищення рівня професійної компетентності у сфері національно-патріотичного виховання дітей та молоді (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 року № 743*);

17. З питань запобігання та виявлення корупції (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 року № 1106*);

18. З питань управління реалізацією державних інвестиційних проектів, з питань оцінки кредитоспроможності громад, з питань середньострокового бюджетного планування, аналізу бюджетної та податкової політики і оцінки результативності бюджетних програм, з питань стратегічного планування, аналізу політики, підготовки аналітичних документів (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 року № 415*);

19. З питань, пов'язаних зі зміною клімату (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 06 грудня 2017 року № 878*);

20. З питань державної політики в сфері євроатлантичної інтеграції України (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 травня 2017 року № 308*);

21. З питань у бюджетній, фінансовій, освітній, медичній, соціальній та інших сферах (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 року № 682*);

22. З питань громадянської освіти та формування громадянських компетентностей (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 297*);

23. З питань рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та застосування спеціальних заходів (*постанова Кабінету Міністрів України від 11 травня 2018 року № 273*);

24. З питань проведення гендерного портретування, протидії дискримінації за ознакою статі, застосування позитивних дій та інших питань забезпечення гендерної рівності (*постанова Кабінету Міністрів України від 11 травня 2018 року № 273*);

25. Проведення спеціалізованих короткострокових навчальних семінарів на тему: «Інформування громадськості про державну політику у сфері євроатлантичної інтеграції України» (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2018 року № 109*);

26. Проведення наукових, просвітницьких, комунікативних заходів, присвячених 100-річчю запровадження держаної служби (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 298*);

27. З питань безпеки біометричних проїзних документів і виявлення підробок документів, що посвідчують особу, підтверджують громадянство України чи спеціальний статус особи та є підставою для видачі проїзних документів (первинні документи) (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2018 року № 602*);

28. З питань гендерної рівності та недискримінації державних службовців, відповідальних за питання гендерної рівності (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 05 вересня 2018 року № 634*);

29. Включення до програм підвищення кваліфікації модулів щодо забезпечення прав дітей, материнства та дитинства (*розпорядження Кабінету Міністрів України від 05 вересня 2018 року № 634*).

Зведена інформація щодо кількісних показників цього навчання відображена в таблиці в додатку до Інформаційної картки.

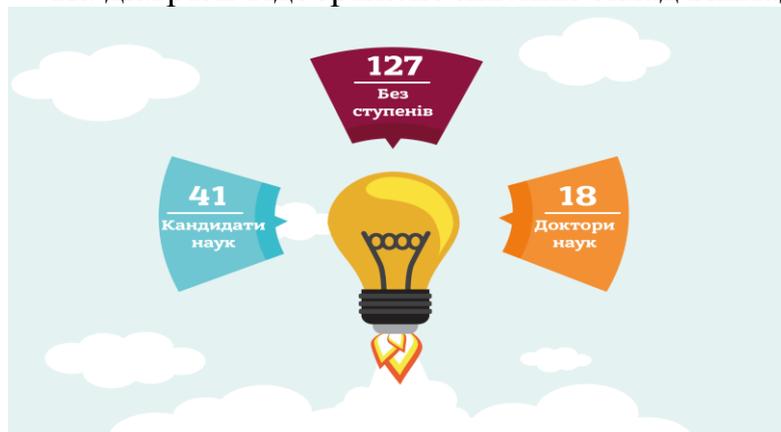
IV. ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД

У звітному році в Центрі із слухачами зустрічались: міський голова м. Чернігова, заступники голови облдержадміністрації та обласної ради, керівники відділів апарату облдержадміністрації (юридичного, проходження державної служби, загального, контролю, роботи зі зверненнями громадян, інформаційно-комп'ютерного забезпечення, організаційного), виконавчого апарату обласної ради, обласних департаментів, управлінь та організацій.

В 2018 році тривала практика залучення до викладання в Центрі представників районних рад, очільників територіальних громад Чернігівщини. Зокрема, зі слухачами зустрічалися голова Ніжинської районної ради, заступник голови Менської міської ради, заступник Батуринської міської ради, Парафіївський та Ріпкинський селищні голови.

В цілому викладацький склад Центру виглядає таким чином: у 2018 році до роботи в Центрі залучалися 186 викладачів, з них систематично (більше одного разу) – 96, в т.ч.: 18 докторів (9%), 41 кандидати наук (22%), 38 магістр державного управління (20%), 112 – працівників органів виконавчої влади і місцевого самоврядування (60%).

На діаграмі відображено якісний склад викладачів:

В цілому, 186, з них
38 – магістри державного управління

На якісний та кількісний склад фахівців істотно вплинули дві міжнародні конференції, проведені за безпосередньої участі Центру: «Україна та Німеччина: міждержавні відносини в 1918–1924 рр.» (31 травня – 2 червня) та вже традиційна VII науково-практична конференція «Розумовські зустрічі» (13–14 грудня). Зокрема, в першій взяло участь 36 українських істориків, три історика з Німеччини, три – з Білорусі, один – з Австрії, один – з Туреччини (8 фахівців), всього – 53 учасника. У конференції «Розумовські зустрічі» взяли участь іноземні фахівці 5 – громадяни Республіки Білорусь, 1 – громадянин США, 1 – Польщі, представники 13 областей України. Серед учасників – 26 працівників органів місцевої державної влади, 24 – місцевого самоврядування Чернігівської області, 17 представників центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, 8 представників Національного агентства України з питань державної служби, 6 – Національної академії державного управління при Президентові України, 23 – викладачі Чернігівських та Ніжинських ВНЗ, 21 – студентів. Всього – 121 учасник.

Відтак протягом року в заходах за участю Центру брали участь: Даніель Зайберлінг – керівник проекту Фонду Ганса Зайделя в Україні, Республіці Молдова і Румунії (Німеччина), Єжи Даровські – експерт Національної асоціації агентств регіонального розвитку (Варшава, Польща); Марія Пришляк – ректор Українського Вільного Університету в Мюнхені, професор, доктор (Мюнхен, Німеччина); Дмитро Злепко – доктор історичних наук, професор Українського вільного університету (Мюнхен, Німеччина), Маріан Лушнат-Ціглер (Marjan Luschnat-Ziegler) – магістер Артіум (М.А.), Гамбурзький університет (Гамбург, Німеччина), Мехмет Фахрі Фурат (Mehmet Fahri Furat) – доктор історичних наук, професор Стамбульського університету (Стамбул, Туреччина), Петер Фельх – доктор філософських наук, Віденська євразійська мережева ініціатива (м. Відень, Австрія), Степан Віднянський – член-кореспондент Національної академії наук України, завідувач відділу історії міжнародних відносин і зовнішньої політики України Інституту історії України НАН України (м. Київ), Дмитро Веденеєв – доктор історичних наук, професор, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв (м. Київ), Вероніка Димінська – магістрант Європейського Університету Віадрина (м. Франкфурт-на-Одері), Василь Куйбіда – президент НАДУ при Президентові України, доктор наук із державного управління, професор (м. Київ), Володимир Купрій – перший заступник голови національного агентства України з питань державної служби, кандидат наук з державного управління (м. Київ), Людмила Даменцова, експерт центрального апарату Асоціації міст України (м. Київ); Валентина Мятліцкая (Лебедева), консультант проектів громадської організації «Білоруський зелений хрест», кандидат історичних наук (м. Гомель, Республіка Беларусь); Анна Вигонная, керівник проекту «Від малих/ місцевих музейних форм до великого транскордонного співробітництва» громадської організації «Білоруський зелений хрест» (м. Мінськ, Республіка Беларусь), Андрій Киштимов, старший науковий співробітник Республіканської лабораторії історико-культурної спадщини Національної академії наук Білорусі, кандидат історичних наук (м. Мінськ, Республіка

Беларусь); Віктор Бондарук, радник із питань регіонального розвитку Одеського центру розвитку місцевого самоврядування (м. Одеса); Олександр Софій, керівник аналітичної групи громадської організації «Європейський вибір» (м. Львів); Олександр Якубенко, начальник Міжрегіонального управління Національного агентства України з питань державної служби у м. Києві, Київській, Чернігівській та Черкаській областях (м. Київ); Юрій Бакун, виконавчий директор Національної асоціації сільськогосподарських служб України (м. Київ); Роман Корінець, радник національної асоціації дорадчих служб України (м. Київ); Ірина Кучвальська, координатор проектів по Гомельській області НГО «Білоруська асоціація жінок-юристів», кандидат юридичних наук, доцент (м. Гомель, Республіка Беларусь); Антон Третяк – директор навчально-наукового інституту економіки та екології природокористування Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління (м. Київ), Олександр Качуренко – генеральний директор Інституту землеустрою та земельно-правових відносин (м. Київ), Тетяна Тимошенко – голова ради Всеукраїнської федерації роботодавців в сфері туризму України (м. Київ), Хуан Хвернандес – волонтер Корпусу Миру США, Ірина Кучвальська – координатор по Гомельській області НГО «Білоруська асоціація жінок-юристів», кандидат юридичних наук, доцент (м. Гомель, Білорусь).

Водночас відзначимо – обмеження щодо можливості залучення викладачів-практиків протягом їхнього робочого часу впливає на роботу Центру негативно. Це зменшує їх чисельність та обсяги викладання. Практика реалізації цієї норми антикорупційного та освітянського законодавства призводить не до посилення боротьби з корупцією, а до зменшення можливостей професійної підготовки. Це, на нашу думку, прояв не адаптації до європейського права, а, в українських умовах, його імітації. Отже, ця вимога потребує перегляду.

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методична робота Центру спрямовувалася на надання інформаційної та методичної допомоги органам влади та місцевого самоврядування, насамперед, новоствореним об'єднаним територіальним громадам в частині практичного роз'яснення окремих напрямів діяльності.

Протягом року Центр актуалізувався зміст навчальних програм та готувалися до видання нові методичні матеріали. Закладом розроблено п'ять програм тематичних короткотермінових семінарів стосовно такої тематики:.

В 2018 році Центр проводив семінари для землевпорядників виконкомів рад об'єднаних територіальних громад із питань практики застосування земельного законодавства. Відтак для надання практичної допомоги в реалізації процедури передачі ОТГ області сформованих земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності у комунальну власність підготовлено збірник, що включає практичні роз'яснення з цього питання.

Крім цього, Центр продовжив співпрацю з Державною екологічною академією післядипломної освіти та управління, залучаючи її фахівців для підготовки матеріалів. Зокрема було підготовлено методичні рекомендації розроблення проектів землеустрою щодо зміни меж сільських населених пунктів,

що включають методичні підходи до обґрунтування проектних пропозицій щодо зміни меж та еколого-економічну оцінку проектних рішень щодо зміни меж. Такі матеріали отримали всі громади області.

Для семінарів з питань енергозбереження видано збірник «Енергетичний аудит». Він розкриває питання визначення ефективності використання паливноенергетичних ресурсів та розроблення рекомендацій щодо її поліпшення. В посібнику пропонується послідовність аудиторського дослідження і відображені заходи з енергозбереження, які приведуть до зниження витрат паливно-енергетичних ресурсів. Також учасники семінарів із зазначеної тематики отримували матеріали з питань використання альтернативних джерел енергії та актуальний каталог кредитних, грантових програм та програм міжнародної технічної допомоги в сфері енергоефективності. Такий підбір матеріалів мав на меті інформаційну підтримку міст та громад Чернігівщини щодо реалізації політики сталого енергетичного розвитку територій та підвищення енергетичної ефективності та охорони навколишнього середовища.

Для підвищення кваліфікації керівників служб у справах дітей, спільно з обласною службою у справах дітей, були розроблені методичні матеріали з питання реформування системи інституційного догляду та виховання дітей та матеріали щодо діяльності комісії з питань захисту прав дітей. Це стало актуальним перш за все для посадових осіб сільських, селищних, міських рад ОТГ, де лише почали створюватися відповідні служби, а останні новації в законодавстві внесли суттєві зміни в роботу служб у справах дітей, які є координаторами та організаторами процесів забезпечення прав дітей.

Також в 2018 році проведено семінари для ОТГ з питань сільського розвитку та щодо залучення інвестицій громадами. Ці навчання проходили із залученням тренерів, які були підготовлені в рамках взаємодії Нацдержслужби України та програми «U-LEAD з Європою» й отримали відповідні сертифікати. Відповідно, розроблено і збірники з зазначених питань. Інформаційно-методичний збірник «Залучення інвестицій громадою», висвітлює основні поняття інвестиційної діяльності, містить інформаційно-графічні матеріали про принципи роботи з інвестором, роз'яснення Міністерства юстиції щодо інвестиційного законодавства, а також перелік нормативно-правових актів, наукової, навчальної, методичної літератури і інтернет-ресурсів, що стосуються питань залучення інвестицій у громаду. Збірник «Сільський розвиток та сільське господарство» знайомить слухача з українською політикою сільського розвитку та європейським досвідом, екологічними аспектами цього питання, різними формами сільськогосподарського підприємництва на селі, питаннями сільської кооперації.

Питання впровадження ефективної молодіжної політики в умовах децентралізації, напрями національно-патріотичного виховання, питання протидії торгівлі людьми та захисту прав дітей охоплює збірник «Розвиток фізичної культури і спорту та молодіжної політики в умовах децентралізації». призначений спеціалістам, відповідальним за здійснення молодіжної політики, розвиток фізичної культури і спорту в об'єднаних територіальних громадах.

В поточному році підготовлено ряд начальних-методичних матеріалів для державних службовців місцевих органів виконавчої влади. Спільно з Міжрегіональним управлінням Нацдержслужби у м. Києві, Київській, Чернігівській та Черкаській областях видруковано матеріали, що розкривають питання щодо прийняття, проходження та припинення державної служби. Вони побудовані у формі питань і відповідей, що дають змогу швидко та лаконічно отримати консультацію щодо прийняття на державну службу, встановлення випробування, переведення державного службовця, присвоєння рангу, надання відпусток та припинення державної служби.

Інформаційно-методичний збірник «Запровадження реформованих процесів в оплаті праці» призначений для спеціалістів з питань праці управлінь соціального захисту населення. Збірник містить нормативно-правові акти щодо зайнятості населення, питань оплати праці, порядку організації соціальної та професійної адаптації учасників антитерористичної операції та постраждалих учасників Революції Гідності і фінансування цих заходів, рекомендації щодо проведення атестації робочих місць за умовами праці, встановлення пільг та компенсацій за роботу з шкідливими та важкими умовами праці.

Збірник матеріалів «Правові аспекти реалізації інформаційного законодавства, роботи із зверненнями громадян» містить рекомендації щодо організації роботи із зверненнями громадян в органах державної влади і місцевого самоврядування, огляд нормативно-законодавчої бази про інформацію та доступ до публічної інформації, Закон України «Про звернення громадян» та перелік нормативно-правових документів про доступ до публічної інформації.

Протягом 2018 року вже традиційно тривали дистанційні курси з питань організації роботи та повноважень депутата місцевої ради навчання для депутатів місцевих рад, працівників їх виконавчих апаратів; з питань забезпечення ефективності запобігання та протидії проявам корупції для державних службовців, посадових осіб місцевого; з питань ділового українського мовлення у сфері державного управління для працівників апаратів виконкомів рад об'єднаних територіальних громад, міських рад міст обласного значення, районних державних адміністрацій. Для зазначених дистанційних курсів були підготовлені нові або оновлені та актуалізовані наявні дидактичні матеріали: підготовлено нові презентації (понад 40 штук), оновлено понад 30 одиниць методичних матеріалів, актуалізовано тестові завдання з 16 модулів.

Протягом року готувалися методичні матеріали в електронному вигляді для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з таких напрямів роботи: надання соціальних послуг в об'єднаній територіальній громаді, основні аспекти організації роботи гуманітарної та соціальної сфер області, розвиток туристичного потенціалу області, комунікації влади з громадськістю та ЗМІ, організації цивільного захисту, тощо.

З метою методичного забезпечення навчання спеціалістів із питань організації здійснення закупівель за бюджетні кошти постійно оновлювався збірник матеріалів та нормативно-правових актів, що стосуються питань організації та проведення державних закупівель, розроблялися додатки до нього.

В 2018 році для перевірки знань слухачів підготовлено збірники тестових завдань: з питань гендерної рівності та недискримінації; для новопризначених спеціалістів структурних підрозділів обласної державної адміністрації, районних державних адміністрацій, для керівників і спеціалістів служб у справах дітей. Тестові завдання використовувалися для контролю знань слухачів за професійними програмами підвищення кваліфікації та програмами тематичних короткотермінових семінарів. Крім того для кожного дистанційного курсу розроблялося відповідне підсумкове тестування, до якого включалися тестові завдання з відповідних модулів всього курсу: всього три одиниці.

У звітному році Центр продовжив розширювати свою дидактичну базу: підготовлено понад 90 мультимедійних презентацій, які викладачі використовували під час своїх виступів перед слухачів; поповнювалася база відео-виступів та відео-сюжетів.

Таким чином, всі групи слухачів, що навчалися в Центрі були забезпечені навчально-методичними розробками, необхідними для вивчення конкретного навчального модуля професійної програми чи тематики семінару, пакетами роздаткових матеріалів.

У 2018 році записано та оприлюднено в Інтернеті 15 виступів та сюжетів. Більшість – це доповіді учасників конференції «Україна та Німеччина: міждержавні відносини в 1918–1924 рр.». Відео-виступи присвячені 100-літтю встановлення міждержавних відносин між Україною з Німеччиною, стосуються окремих аспектів політичного, економічного, соціального життя того часу та багато проблем спроектовано на сьогоднішній день, проведені паралелі і це дає змогу державним службовцям, посадовим особам місцевого самоврядування розширити свою обізнаність із зазначених питань. Всі ці матеріали Центру оприлюднені в Інтернеті, дають можливість слухачам самостійно та дистанційного отримувати знання з актуальних питань державного управління, історії, політології, тощо.

У звітному році тривала робота Центру як суб'єкта видавничої справи. Видано дві книги з ISBN. Перша – це збірка віршів Л. Тереховича «... До правди незалежного життя». До збірки увійшли вірші талановитого українського поета, написані в різні періоди життя, починаючи від учнівських спроб і до останніх творів. Це і уже відомі поезії Л. Тереховича, так і виявлені в Державному архіві Чернігівської області та архіві СБУ Чернігівської області, а також у приватних колекціях.

Друга – це «Україна та Німеччина: міждержавні відносини: збірник наукових праць» представляє матеріали, присвячені 100-літтю встановлення міждержавних відносин між Україною з Німеччиною, їх розвитку у військовому, політичному, економічному та культурному аспектах. Видання висвітлює перші кроки України на міжнародній арені, здобутки молодшої української дипломатії, діяльність місій іноземних держав в Україні, біографії окремих діячів дипломатичних та консульських

представництв.

Видано друком й черговий (п'ятий) випуск щорічного видання – «Розумовські зустрічі» з міжнародним стандартним номером періодичного видання (ISSN).

За звітний період було проведено 4 засідання навчально-методичної ради Центру. На них обговорювалися пріоритетні напрямки діяльності закладу, форми і методи навчання, розглядалися та затверджувалися програми тематичних семінарів, нові навчально-методичні матеріали: збірники, посібники, збірники тестів.

Таким чином, протягом 2018 року Центр, в цілому, виконував свої завдання щодо розробки навчальних програм, підготовки навчально-методичних збірників. Підготовлено 5 програм тематичних семінарів, вийшло друком 19 одиниць навчально-методичних, інформаційно-довідкових матеріалів, 2 книги, підготовлено 15 відео-сюжетів. Всі слухачі Центру забезпечувалися методичними розробками.

VI. ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКАМИ ЦЕНТРУ

З метою підвищення фахового рівня своїх працівників, підтримував їх участь у різноманітних освітніх заходах, організованих як українськими так і міжнародними організаціями, а саме:

- 15 січня 2018 року – засідання Робочої групи 1 УНП “Демократія, права людини, належне урядування та стабільність”, «Громадська Синергія», МФ «Відродження», м. Київ (Казіміров Д.В.);
- 9 – 14 квітня 2018 р. – навчальний візит «Ознайомлення з тенденціями у закладах підготовки державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування в Німеччині», програма U-LEAD з Європою, ФРН (Бойко В.М.);
- 13 – 18 травня 2018 р. – навчальний візит делегації представників органів місцевого самоврядування Чернігівської області до Підкарпатського та Малопольського воєводств Республіки Польща, Спілка гмін басейну річки Віслока, Фуднація розвитку місцевої демократії (Бойко В.М.);
- 15 – 27 червня 2018 р. – участь у програмі наукових заходів у рамках проекту «День України в Європі», присвячених встановленню дипломатичних відносин України з Болгарією, Румунією, Грецією та століттю дипломатичної служби України, Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин, Державне підприємство «Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв», Інститут історії України Національної академії наук України, (Бойко В.М.);
- 27 червня 2018 р. – тренінг «Врахування зобов'язань України щодо забезпечення прав жінок у обласних планах та програмах», ГО «Центр «Жіночі перспективи», Чернігів (Левченко Н.В.);
- 4 – 5 вересня 2018 – семінар зі стратегічного планування, програма U-LEAD з Європою, м. Київ (Бойко В.М.);

- 22 – 23 жовтня 2018 року – тренінг «Сучасні інструменти управління людськими ресурсами в органах місцевого самоврядування», НАДС, програма «U-LEAD з Європою», м. Київ, (Коваленко Н.В.);
- 1 – 3 листопада 2018 – семінар «Теорія і практика розробки регіональної стратегії розвитку та плану її реалізації», програма «U-LEAD з Європою», м. Київ (Бойко В.М.);
- 19 листопада 2018 – презентація та обговоренні опитування стосовно інвестицій для економічного розвитку ОТГ, що фінансуються за рахунок державних та грантових коштів, програма U-LEAD з Європою, м. Київ (Бойко В.М.);
- 21 листопада 218 р. – семінар «Впровадження тренінгових програм щодо політики забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків на базі центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій», НАДС, м. Київ (Коваленко Н.В.);
- 21 листопада 218 р. – семінар «Впровадження тренінгових програм щодо політики забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків на базі центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій», НАДС, м. Київ (Левченко Н.В.);
- 22 листопада 2018 року – семінар «Забезпечення гендерного паритету на публічній службі», м. Київ, НАДС (Коваленко Н.В.);
- 22 листопада 218 р. – семінар «Забезпечення гендерного паритету на публічній службі», НАДС. м. Київ (Левченко Н.В.);
- 27 – 29 листопада 2018 р. – навчальний візит представників ОТГ Чернігівської та Полтавської областей до Республіки Польща – в рамках проекту «Підтримка реформи місцевого самоврядування – впровадження партисипативної моделі стратегічного планування в громадах північної. Центральної та західної України» (Фундація розвитку місцевої демократії – FRDL), Краків (Бойко В.М.);
- 5 – 6 грудня 2018 року – тренінг «Комунікаційний інструментарій для громадських організацій», «Громадська Синергія», МФ «Відродження», м. Київ (Казіміров Д.В.).

Впродовж звітного року працівники Центру набували нових знань щодо створення та функціонування об'єднаних територіальних громад, стратегічного планування та проектного менеджменту, європейського досвіду місцевого самоврядування, взаємодії з громадськістю, ефективності використання державних коштів, налагодили нові партнерські зв'язки з українськими та закордонними фахівцями (як результат – участь відразу в кількох міжнародних проектах).

Традиційно, підвищення кваліфікації працівників Центру здійснювалося виключно за рахунок позабюджетних джерел фінансування – міжнародної технічної допомоги.

VII. НАУКОВА РОБОТА

До наукової роботи в Центрі залучаються, насамперед, штатні працівники, які мають науковий ступінь кандидатів наук (двоє). Водночас, в свою чергу, вони привертають увагу інших фахівців.

Серед наукових інтересів працівників Центру у звітному році представлені питання реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади, децентралізації, формування культурного простору, історичні дослідження з питань державного управління тощо.

Наукові інтереси працівників Центру відображені в таких наукових та науково-популярних статтях. Всього протягом року вийшло 24 публікації, а саме:

1. Бойко В., Демченко Т. І один в полі воїн: Той, хто «свідомо став на муку»: штрихи до історичного портрету Леоніда Тереховича // Терехович Л. До правди незалежного життя: збірка віршів / Леонід Терехович; [уклад.: В.Солоннікова, І.Аліференко]. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. – с. 22 – 44.
2. Європейські тенденції до реформування органів місцевого самоврядування: українська та болгарська відповіді // Розумовські зустрічі. – 2018. – вип. 5. – С. 8 – 17.
3. Необхідно переосмислити Голодомор // День. – 2018. – 29 січня, <https://day.kyiv.ua/uk/blog/polityka/neobhidno-pereosmyslyty-golodomor>
4. «Ступінь розуміння сучасниками значення постаті Мейса надалі викликає запитання» // День. – 2018. – 16 лютого, № 28 – 29 <https://day.kyiv.ua/uk/article/media/dzheyms-meys-pamyataty-i-vyvchaty>
5. Ствердження присутності української держави на початку ХХ століття // День. – 2018. – 15 березня / <https://day.kyiv.ua/uk/blog/suspilstvo/stverdzhennya-prysutnosti-ukrayinskoji-derzhavnosti-pochatku-hh-stolittya>
6. Брестський мир – погляд через сто років // День. – 2018. – 16 березня // <https://day.kyiv.ua/uk/blog/istoriya/brestskyy-myр-poglyad-cherez-sto-rokiv>
7. Роздуми на могилі Павла Скоропадського // День. – 2018. – 17 березня // <https://day.kyiv.ua/uk/blog/suspilstvo/rozdumy-na-mogyli-pavla-skoropadskogo>
8. Територіальні спільноти – сенс реформи // День. – 2018. – 31 травня // <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci/terytorialni-spilnoty-sens-reformy>
9. Три закони від Гетьмана // День. – 2018. – 6 червня <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci-istoriya-i-ya/try-zakony-vid-getmana>
10. Болгарія та Україна в історії Європи // День. – 2018. – 22 червня <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci/bolgariya-ta-ukrayina-v-istoriyi-yevropy>
11. Сергій Єфремов – критики та публіцист // День. – 2018. – 26 червня <https://day.kyiv.ua/uk/article/ukrayinci-chytayte/sergiy-yefremov-krytyk-ta-publicyst>
12. Старі комплекси все ще мають місце // День. – 2018. – 26 червня <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci/stari-kompleksy-vse-shche-mayut-misce>
13. Ми на різних відрізках, але мета одна // День. – 2018. – 6 липня <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci/my-na-riznyh-vidrizkah-ale-meta-odna>
14. Що таке жлобство і як з ним боротися? // День. – 2018. – 10 липня <https://day.kyiv.ua/uk/blog/polityka/shcho-take-zhlobstvo-i-yak-z-nym-borotysya>

15. Гетьманат та «чинник Берліна» // День. – 2018. – 2 серпня
<https://day.kyiv.ua/uk/article/istoriya-i-ya/getmanat-ta-chynnyk-berlina>
16. Линовиця – батьківщина Яківа де Бальмена // День. – 2018. – 3 серпня
<https://day.kyiv.ua/uk/blog/istoriya/lynovycya-batkivshchyna-yakiva-de-balmena>
17. Гетьманат та «чинник Берліна» (2) // День. – 2018. – 10 серпня
<https://day.kyiv.ua/uk/article/istoriya-i-ya/getmanat-ta-chynnyk-berlina2>
18. Вибачення за НАТО // День. – 2018. – 8 вересня
<https://day.kyiv.ua/uk/blog/polityka/vybachennya-za-nato>
19. «Німецький сад» в Україні // День. – 2018. – 9 вересня
<https://day.kyiv.ua/uk/blog/polityka/nimeckyy-sad-v-ukrayini>
20. Випадок у Срібному // День. – 2018. – 9 жовтня //
<https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci/vypadok-u-sribnomu>
21. Газета робить те, чим мала б займатися держава // День. – 2018. – 28 грудня
<https://day.kyiv.ua/uk/article/novorichna-anketa-dnya-onovlyuyetsya/gazeta-robyt-te-chym-mala-b-zaumatysya-derzhava>
22. Казіміров Д.В. Конфлікти в сотенному середовищі Лівобережної України в середині XVIII ст. Соціополітичний простір ранньомодерної України: Історичні нариси / Відп. ред. В. Смолій. НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2018. – С. 156–168.
23. Казіміров Д.В. До питання про формування міської міліції в Чернігові навесні 1917 р. // Сіверянський літопис. – 2018. – № 4. – С. 126–133.
24. Казіміров Д.В. До питання функціонування земського суду Менського повіту у другій половині XVIII ст. // Розумовські зустрічі. – 2018. – Вип. 4. – С. 108–117.

Співробітники Центру стали також упорядниками або ж редакторами низки видань, а саме:

1. Розумовські зустрічі: збірник наукових праць / Інститут законодавства Верховної Ради України, Дніпропетровський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентові України, Сіверський центр післядипломної освіти, Сіверський інститут регіональних досліджень. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. Вип. 5. 218 с.

2. Україна та Німеччина: міждержавні відносини: збірник наукових праць / ред. кол. Владислав Верстюк (голова), Степан Віднянський, Руслан Пиріг, Ірина Матяш, Дмитро Веденєєв, Володимир Бойко, Дмитро Казіміров. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. – 384 с.

Співробітники Центру взяли участь у підготовці виставки архівних документів «Україна та Німеччина в 1918–1923 рр.: до століття встановлення дипломатичних взаємин». Її розробка проходила в рамках проекту Сіверського інституту регіональних досліджень «Сприяння відзначенню 100-річчя українсько-німецьких міждержавних та дипломатичних відносин і залучення до ювілею

громадськості», що здійснюється за підтримки фонду Ганса Зайделя разом із партнерами: Науковим товариством історії дипломатії та міжнародних відносин, Міністерством закордонних справ України, Інститутом історії України НАН України, Сіверським центром післядипломної освіти, Дипломатичною академією України ім. Геннадія Удовенка при МЗС України, Українським вільним університетом у Мюнхені, Державною архівною службою України.

Співробітники Центру брали участь в таких наукових і науково-практичних конференціях:

1. Подіумна дискусія «Брестський мир та його наслідки» (з нагоди 100-річного ювілею встановлення дипломатичних відносин між Німеччиною та Україною), м. Мюнхен (Німеччина), Український вільний університет, 15 березня 2018 р. (Бойко В.М.).

2. Третя зустріч мережі «Співпраця задля розвитку, зроблено з Німеччиною», м. Берлін (Німеччина), Представництво GIZ, 10 квітня 2018 р. (Бойко В.М.).

3. Конференція «Польсько-українська співпраця для побудови самоврядування та інтеграції Східної Європи», м. Ясло (Польща), Спілка гмін басейну річки Віслока, Фондація розвитку місцевої демократії (FRDL), 14 травня 2018 р. (Бойко В.М.).

4. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Другі козацькі читання пам'яті Володимира Кривошеї (1958–2015)», м. Київ, 7 червня 2018 р. (Казіміров Д.В.)

5. Конференція «Україна і Болгарія в історії Європи», Болгарська академія наук, Інститут історії України НАН України, Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин, м. Софія (Болгарія), 17 – 18 червня 2018 р. (Бойко В.М.).

6. «Круглий стіл», присвячений 100-річчю українсько-румунських міждержавних взаємин, Бухарестський університет, Інститут історії України НАН України, Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин, м. Бухарест (Румунія), 25 червня 2018 р. (Бойко В.М.).

7. Міжнародні наукові читання, присвячені 100-річчю музейної діяльності І.Г.Спаського та 25-річчю створення Національного історико-культурного заповідника «Гетьманська столиця» “V Спаські читання”, м. Ніжин, 12–14 вересня 2018 р., м. Ніжин (Казіміров Д.В.).

8. X Рішельєвські академічні читання, м. Одеса, 20 – 21 вересня 2018 р. (Бойко В.М.).

9. Міжнародна науково-практична конференція «Сьомі “Розумовські зустрічі”», м. Чернігів, Ніжин, 13–14 грудня 2018 р., (Бойко В.М., Підгайний П.М., Казіміров Д.В.).

У партнерстві з Сіверським інститутом регіональних досліджень Центр

взяв участь в організації Міжнародної наукової конференції «Україна та Німеччина: міждержавні відносини в 1918–1924 рр. що проводилася в рамках проекту «Сприяння відзначенню 100-річчя українсько-німецьких міждержавних та дипломатичних відносин і залучення до ювілею громадськості» з 31 травня по 2 червня в Києві Чернігові та Тростянці. Конференція була організована за підтримки фонду Ганса Зайделя разом із партнерами: Науковим товариством історії дипломатії та міжнародних відносин, Міністерством закордонних справ України, Інститутом історії України НАН України, Сіверським центром післядипломної освіти, Дипломатичною академією України ім. Геннадія Удовенка при МЗС України, Українським вільним університетом у Мюнхені, Державною архівною службою України. У відкритті та наступних сесіях взяли участь історики та дипломати з України, Білорусі, Австрії, Німеччини та Туреччини.

У 2018 році навчальний заклад традиційно організував щорічну міжнародну науково-практичну конференцію VII «Розумовські зустрічі», що проходили в Чернігові та Ніжині відповідно 13 та 14 грудня. Форум зібрав понад 80 учасників. Конференція проводилася за підтримки Фонду Ганса Зайделя. Серед

організаторів конференції – Національне агентство України з питань державної служби; Національна академія державного управління при Президентові України, Ніжинський державний університет ім. Миколи Гоголя, Сіверський інститут регіональних досліджень. В цьому році формат зустрічей був змінений. Спілкування відбувалося у формі дискусійних панелей, під час яких обговорювалися здобутки та проблеми реформи місцевого самоврядування в Україні; концептуальні підходи та успішні практики в розвитку сільських територій, наявний досвід та перспективи розвитку транскордонного співробітництва в рамках політики ЄС «Східне партнерство», проблемні питання реформування системи навчання працівників органів місцевої державної влади та місцевого самоврядування; значення історико-культурного капіталу як чинника місцевого та регіонального розвитку.

Учасниками конференції стали директори більшості обласних центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій, науковці, державні службовці, посадові особи органів місцевого самоврядування, в тому числі представники об'єднаних територіальних громад. Серед зарубіжних гостей – представники з Білорусі, Польщі та США.

VIII. КОМУНІКАТИВНІ ЗАХОДИ

З метою урізноманітнення навчального процесу, активізації комунікативних процесів між слухачами Центру та представниками громадськості, експертами,

розширення змісту та форм навчання Центр підтримував організацію та проведення на своїй базі суспільно-політичних комунікативних заходів, залученню до них слухачів навчального закладу.

Зокрема, було організовано такі:

24 січня – розширене засідання (у форматі веб-конференції) координаційних рад з питань національно-патріотичного виховання при Івано-Франківській, Миколаївській та Чернігівській обласних державних адміністраціях в рамках відзначення 99-ої річниці Злуки УНР та ЗУНР та 100-річчя бою під Крутами;

21 лютого – зустріч «Джеймс Мейс і концепція постгеноцидного суспільства», організована Центром спільно з Українським інститутом національної пам'яті, Сіверським інститутом регіональних досліджень, Фондом сприяння ініціативам газети «День» та «Слово “Просвіти”». Участь у зустрічі взяли українська письменниця Наталія Дзюбенко-Мейс, українські історики Тамари Демченко та Юрій Шаповал українсько-канадський історик Роман Сербин (скайп-зв'язок). Також відбувся показ та обговорення телефільму «Джеймс Мейс. Траєкторія долі». Під час зустрічі демонструвалася виставка «Палає пам'яті свіча» підготовлена Державним архівом Чернігівської області.

25 березня – зустріч за «круглим столом» «Відродження незалежності Білорусі та України: історичні паралелі» з нагоди 100-річчя прийняття Третьої статутної грамоти Ради БНР, якою проголошувалася незалежність Білоруської Народної Республіки (25 березня 1918 року). Співорганізаторами зустрічі виступили Фундація «Вільні Люди», Центр та Сіверський інститут регіональних досліджень.

5 квітня – презентація книги Леоніда Тереховича «... До правди незалежного життя», організована Центром спільно Сіверським інститутом регіональних досліджень, з Чернігівською обласною універсальною бібліотекою ім. В.Г. Короленка.

20 серпня – міжрегіональна веб-конференція «100-річчя державної служби України» (до 27-річниці Незалежності України) за участю центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації з Миколаївської, Чернівецької та Чернігівської областей.

22 серпня – презентація та обговорення виставки архівних документів «Україна та Німеччина в 1918–1923 рр.: до століття встановлення дипломатичних взаємин», в рамках проекту Сіверського інституту регіональних досліджень «Сприяння відзначенню 100-річчя українсько-німецьких міждержавних та дипломатичних відносин і залучення до ювілею громадськості», що здійснюється за підтримки фонду Ганса Зайделя. Співорганізаторами презентації виступили Центр, Сіверський інститут регіональних досліджень та Чернігівська обласна універсальна бібліотека ім. В.Г. Короленка.

5 жовтня – науково-практичний семінар «Державна служба в Україні: історичний дискурс та сучасність», присвячений 100-річчю запровадження державної служби України, організований Івано-Франківським, Миколаївським та Чернігівським центрами перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів (через скайп-зв'язок).

До річниць суспільно-значущих подій, ювілейних та пам'ятних дат одночасно з суспільно-політичними заходами в бібліотеці Центру експонувалися такі виставки: «До Дня соборності України», «До Дня Конституції України», «До

річниці незалежності України», «До Дня пам'яті жертв голодоморів». У 2018 році у Центрі продовжувала діяти виставка картин заслуженого художника Івана Пенського.

ІХ. СПІВПРАЦЯ З УКРАЇНСЬКИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ

У 2018 р. Центр співпрацював із такими інституціями: фонд Ганса Зайделя (Баварія – ФРН), Представництво ЄС в Україні, Сіверський інститут регіональних досліджень, МФ «Відродження», Фундація Розвитку Місцевої Демократії (FRDL, Республіка Польща), Асоціація міст України, Товариство «Український Народний Дім в Чернівцях». 23 жовтня підписано меморандум про співпрацю Центру ГО «Інформаційно-правовий центр “Захист права на інформацію”».

Навчальний заклад продовжив партнерські взаємини з громадською організацією «Сіверський інститут регіональних досліджень». В їх рамках спільно з Чернігівським відокремленим підрозділом установи “Центр розвитку місцевого самоврядування” (ВП ЦРМС) за підтримки програми “U-Lead з Європою” 20 березня проведено ярмарку вакансій для студентів-випускників, чернігівських внз, які проходили навчання за програмою тематичного короткотермінового семінару «Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування: правовий статус, стиль і методи роботи».

13 – 18 травня 2018 р. Центр та Сіверський інститут разом із польськими партнерами, Спілкою гмін басейну річки Віслока та Фундацією розвитку місцевої демократії, організували навчальний візит делегації у складі 13 голів ОТГ Чернігівської області до Підкарпатського та Малопольського воєводств Республіки Польща.

В рамках відзначення Днів Європи 24 травня 2018 р. проведена конференція “Розвиток молодіжного культурного простору громади”. Співорганізаторами виступили Департамент культури і туризму, національностей та релігій ОДА, Обласна універсальна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка, ГО “Чернігівське обласне відділення УБА” спільно з Чернігівським відокремленим підрозділом установи “Центр розвитку місцевого самоврядування” (ВП ЦРМС) за підтримки програми “U-Lead з Європою”. До участі були запрошені представники бібліотек з ОТГ Чернігівщини.

З липня 2018 р. та дотепер Центр і Сіверський інститут як регіональні партнери беруть участь у проекті Фундації розвитку місцевої демократії (FRDL, Польща) «Підтримка реформи місцевого самоврядування – впровадження партисипативної моделі стратегічного планування в громадах північної, центральної та західної України». В інших областях регіональними партнерами проекту є: громадських організацій “Європейський діалог” (Львів), “Творчий центр ТЦК” (Київ), Бюро аналізу політики (Суми), Благодійна організація “Фонд регіонального та місцевого розвитку “Синергія” (Полтава). В рамках проекту свої стратегії розробляють Малодівицька, Плисківська, Лосинівська, Бобровицька, Семенівська, Городнянська ОТГ.

На виконання його заходів 17 вересня відбувся Форум стратегічного планування за участю восьми об'єднаних територіальних громад Київської та

Чернігівської областей, пройшли стратегічні сесії, а з 24 по 27 листопада 2018 р. делегація ОТГ Чернігівської області у складі 17 чоловік відвідала з навчальним візитом Малопольське воєводство Польщі. Під час перебування в Кракові було підписано меморандум про взаємодію та співробітництво між Сіверським інститутом та Малопольським інститутом територіального самоуправління та адміністрації Фондації розвитку місцевої демократії.

В 2018 р. завершено реалізацію проекту Сіверського інституту регіональних досліджень «Посилення участі громадськості в реалізації вимог ЄС щодо технічного регулювання». В рамках проекту спільно з Центром підвищення кваліфікації та за участі його фахівців видано збірник «Реалізація вимог ЄС щодо технічного регулювання в Україні (аграрний сектор, харчова промисловість, туризм). В рамках проекту в Полтаві (7–8.02.2018 р.), Чернігові (5–6.03.2018 р.) та Львові (15–16.03.2018 р.) проведено дводенні семінари-тренінги з такою ж назвою за та підсумкову конференцію в Києві (27.03.2018 р.) за участі низки провідних експертів з Києва, Львова.

В 2018 році розпочато реалізацію проекту «Використання європейських фінансових інструментів для розвитку агропромислового сектору (МСП) України», який здійснюється Сіверським інститутом регіональних досліджень досліджень за фінансової підтримки Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» в рамках грантового компоненту «Громадська синергія». Ведеться підготовка аналітичних матеріалів у вигляді брошури з інфографікою за участі співробітників Центру, експертів з Чернігова та Києва.

Розвиток зазначених напрямів діяльності у співпраці з громадськими організаціями та міжнародними інституціями триватиме 2019 року.

XI. НАДАННЯ ПЛАТНИХ ПОСЛУГ

За підсумками 2018 року Центром надано платних послуг на загальну суму **163998,37 грн.**, що становило **7,5 %** всього фінансування Центру. Отримані кошти направлялись Центром на відшкодування пов'язаних із наданими послугами видатків, підвищення якості навчального процесу державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, зміцнення матеріально-технічної бази, видавничу діяльність.

Платні послуги Центр надавав відповідно до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України, та дозволеної статутної діяльності.

Замовниками платних послуг в Центрі виступали:

- організації та установи які проходили навчання за програмою тематичного короткотермінового семінару «Публічні закупівлі: від теорії до практики» – 109446,91 грн.;

- Головне управління Держгеокадастру у Чернігівській області – за навчання їх працівників та спеціалістів за тематичними короткотерміновими семінарами із запобігання корупції та питань земельного законодавства – 6844,08 грн.;

- Головне управління Казначейської служби України у Чернігівській області – за навчання їх працівників та спеціалістів за тематичними короткотерміновими семінарами – 6815,38 грн.

- Головне управління Пенсійного фонду України у Чернігівській області - за навчання їх працівників та спеціалістів за тематичними короткотерміновими семінарами – 19500,00 грн.;

- Управління державної міграційної служби України в Чернігівській області за навчання їх працівників за тематичними короткотерміновими семінарами – 6968,00 грн.;

- ГО “Сіверський інститут регіональних досліджень” та ГО “Європейський діалог”- надання послуг з організаційно-технічного забезпечення заходів та поліграфічні послуги – 11540,00 грн.;

- інші організації та установи – за надання послуг за підвищення кваліфікації їх працівників за тематичними короткотерміновими семінарами – 2884,00 грн.

За наявним фінансуванням Центру в 2018 році за загальним фондом та інфляційними процесами лише наявність спеціального фонду дозволила Центру забезпечити мінімально необхідні поточні видатки, без яких здійснення його функцій було б неможливим.

Х. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА

2018 року основні фонди Центру зросли на 26 тис. 500 грн. та нині становлять 789 тис. грн. Динаміка змін основних фондів за останні п'ять років відображена в діаграмі.

У 2018 році значних змін у матеріальному-технічному стані Центру не відбулося – через зовнішню ситуацію: придбано фліпчарт, стільці, вішалки, лічильники води, фотоапарат.

З метою підтримки існуючої техніки та інфраструктурі у робочому стані деякі комп'ютери було оновлено: додано оперативної пам'яті, замінено процесори.

За необхідності, для проведення спільної діяльності, Центром використовується також техніка Сіверського інституту регіональних досліджень (ноутбук, проектор, принтер), надані фондом Ганса Зайделя.

Відтак, Центр зберігає та розвиває свою матеріально-технічну базу. Водночас комп'ютерний клас Центру вимагає істотного оновлення, для чого треба залучати додаткові ресурси.

ХІ. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОБОТИ НА 2019 РІК

Упродовж 2018 року Центр продовжуватиме виконання своїх статутних завдань, в першу чергу спрямовуватиме свої зусилля на забезпечення навчального процесу та виконання плану-графіка підвищення кваліфікації кадрів, затвердженого спільним розпорядженням голови облдержадміністрації та голови

обласної ради від 18 грудня 2018 року № 96, погодженого Національним агентством України з питань державної служби.

I. Інституційне забезпечення.

1. Запровадження норм проекту «Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад», затвердження якого постановою Кабінету Міністрів України очікується в 2019 р.

2. Участь у розробці проекту внесення змін до положення про нинішні центри перепідготовки та підвищення кваліфікації.

3. Участь у розробці вимог щодо форми та змісту сертифікатних програм та інших нових видів підвищення кваліфікації.

II. Робота з викладачами.

1. До проведення занять залучатиметься керівництво області, а також провідні експерти, науковці як з інших регіонів України, так і закордонні. Фахова тематика викладачів визначатиметься пріоритетами державної політики та вимогами засновників Центру.

2. До підготовки дистанційних курсів залучатимуться викладачі-практики, працівники органів місцевого самоврядування.

3. Викладачі Центру залучатимуться до підготовки шостого випуску збірника наукових праць «Розумовські зустрічі» та організації й проведення однойменної щорічної міжнародної науково-практичної конференції VIII «Розумовські зустрічі», інших заходів.

III. Навчання слухачів.

1. Організовуватиметься навчання за такими пріоритетними темами:

- ПППК з англійської мови для фахівців з питань європейської та євроатлантичної співпраці;

- семінари з питань, що стосуються:

- комунікації влади з громадськістю, розвитку громадянської активності;

- забезпечення ефективності та протидії проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування;

- запровадження електронного врядування;

- проектного менеджменту;

- партисипативного стратегічного планування;

- міжмуніципального співробітництва;

- проведення державних закупівель;

- основних засад реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування;

- підтримки розвитку малого та середнього бізнесу, зокрема – в аграрній сфері;

- надання послуг в ОТГ: адміністративних, комунальних, соціальних;

- інших питань, визначених центральними органами влади, та відповідно до вимог замовників.

2. Підготовка та проведення в Чернігівській області навчально-інформаційного візиту делегації війтів та бурмістрів Спілки гмін басейну річки Віслока (Підкарпатське та Малопольське воєводство Польщі) – з 12 по 18 травня 2019 р.

IV. Технічне та програмне забезпечення навчального процесу.

1. Центр запровадить електронний облік слухачів та викладачів на бази он-лайн реєстрації.

2. Центр розширюватиме практику проведення навчання за дистанційною формою для державних службовців органів державної виконавчої влади, депутатів місцевих рад та працівників їх апаратів виконкомів, старост ОТГ.

2. Навчальний заклад планує оновити базу дистанційних курсів шляхом внесення змін в наявні та розробки нових, а саме: форми та методи комунікації влади і громадськості, залучення громадян до участі в місцевому самоврядуванні; з ділового українського мовлення в сфері державного управління; забезпечення ефективності запобігання та протидії проявам корупції.

V. Видавнича діяльність.

1. Центр продовжить серію видань «Європейське місто» (Мена, Сновськ).

2. Видання книги, що присвячуватиметься видатному краєзнавцю Ю.Виноградському (Сосниця).

2. Разом із Сіверським інститутом підготує інфографіку з питань можливостей залучення європейських фінансових інструментів допомоги для розвитку малого та середнього підприємництва.

VI. Відео-продукція.

1. Підготовка нового документального серіалу про роботу місцевого самоврядування в Німеччині (попередньо – стрічка складатиметься з 7 частини від 10 до 15 хв. кожна), а саме – про форми та методи залучення мешканців громади до участі в її розвитку (за підтримки фонду Ганса Зайделя).

2. Підготувати нові відео-лекції з актуальних питань державного управління.

3. Запланована розробка відео-сюжетів для дистанційного навчання.

VII. Комунікативні заходи.

1. Проводитиметься інформування громадськості щодо інструментів фінансової допомоги ЄС для розвитку малого та середнього бізнесу, що можуть бути використані в Україні.

2. У співпраці з Сіверським інститутом регіональних досліджень та Центром європейської інформації проводитимуться публічні кампанії до Дня Європи, Європейського тижня місцевої демократії.

3. У співпраці з Центром інформації та документації НАТО в Україні проводитимуться інформаційні заходи з питань євроатлантичної інтеграції України.

4. Проводитимуться заходи відповідно до інших пріоритетних напрямів, насамперед з питань реформування державного управління.

VIII. Наукова робота.

1. За підсумками міжнародної наукової конференції «VIII “Розумовські зустрічі”» буде підготовлено шостий номер збірника наукових праць

«Розумовські зустрічі» (Центр планує подати його на реєстрацію до бібліографічної та реферативної бази даних SciVerse Scopus).

2. Проведення 10 – 11 грудня 2019 р. VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Розумовські зустрічі» (за підтримки фонду Ганса Зайделя).

3. Працівники закладу братимуть участь у наукових конференціях відповідно до сфер їхніх наукових інтересів.

Директор Центру

В.М. Бойко

ІНФОРМАЦІЙНА КАРТКА
 про підвищення кваліфікації державних службовців
 і посадових осіб місцевого самоврядування у 2017–2018 роках
 у Чернігівському центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації
 працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування,
 державних підприємств, установ та організацій

		Показники					
		державні службовці				посадові особи місцевого самоврядування	
		місцевих		центральных			
		2017 рік	2018 рік	2017 рік	2018 рік	2017 рік	2018 рік
I.	Кількість осіб, які підвищили кваліфікацію						
	Всього	2034	1384	196	264	3584	2894
	<i>за категоріями:</i>						
1.1.	<i>державні службовці</i>	2034	1384	196	264		
1.1.1.	категорія Б	1069	580	76	103	-	-
1.1.2.	категорія В	965	804	120	161	-	-
1.2.	<i>посадові особи місцевого самоврядування</i>					3584	2894
1.2.1.	III категорія	-	-	-	-	-	-
1.2.2.	IV категорія	-	-	-	-	1233	173
1.2.3.	V категорія	-	-	-	-	521	693
1.2.4.	VI категорія	-	-	-	-	775	879
1.2.5.	VII категорія	-	-	-	-	1055	1149
1.3.	<i>депутати місцевих рад</i>	-	-	-	-	225	261
	<i>за видами навчання:</i>						
1.4.	професійними програмами	55	52	-	-	188	95
1.4.1.	тематичних постійно діючих семінарів	525	581	-	-	150	166
1.4.2.	тематичних короткострокових семінарів, зокрема тренінги	1650	751	196	264	3246	2633
1.4.3.	щорічного Всеукраїнського конкурсу «Кращий державний службовець»	19	14	-	-	-	-
II.	Кількість викладачів, які залучені до навчального процесу (осіб)						
		2017 рік			2018 рік		
	Всього	192			186		
2.1.	<i>науково-педагогічних працівників, які мають вчені звання:</i>	30			50		
2.1.1.	доцента	25			36		
2.1.2.	професора	5			14		
2.2.	<i>науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь:</i>	34			59		
2.2.1.	доктора наук	8			18		
2.2.2.	кандидата наук	26			41		
2.3.	іноземні фахівці, експерти, які залучені до підвищення кваліфікації	5			13		
2.4.	практиків, які залучені до підвищення кваліфікації	101			112		
III.	Науково-методичне забезпечення підвищення кваліфікації (кількість)						
		2017 рік			2018 рік		

3.1.	розроблено навчально-методичних посібників	17	19
3.2.	розроблено навчальних програм	6	5
	<i>з них:</i>		
3.2.1.	професійних програмам	-	-
3.2.2.	тематичних постійно діючих семінарів	-	-
3.2.3.	тематичних короткострокових семінарів, зокрема тренінги	6	5
3.2.4.	щорічного Всеукраїнського конкурсу «Кращий державний службовець»	-	-
IV.	Джерела та обсяги фінансування підвищення кваліфікації у закладі післядипломної освіти (грн.)		
		2017 рік	2018 рік
	Всього	1944879	2336879
	<i>зокрема:</i>		
4.1.	з державного бюджету	33644	40127
4.2.	з місцевого бюджету	1911235	2296752
4.3.	за кошти міжнародної технічної допомоги (грантів)	-	-
4.4.	з інших надходжень, не заборонених законодавством	-	-

ІНФОРМАЦІЯ *
про підвищення кваліфікації державних службовців
і посадових осіб місцевого самоврядування у 2018 році

у Чернігівському центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій

* таблиця заповнюється окремо кожним закладом вищої освіти/закладом післядипломної освіти

** державні службовці (ДС)

*** посадові особи місцевого самоврядування (ПОМС)

 – обов'язкове поле для заповнення

№ з/п	Реквізити документа	Напрямок підвищення кваліфікації	Підвищення кваліфікації (осіб)			
			ДС **	ПОМС ***	депутати місцевих рад (старости)	Інші спеціалісти (фахівці)
1.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02 березня 2010 року № 359	з питань детінізації доходів та відносин у сфері зайнятості населення	58 <i>державні службовці відповідно до функціональних обов'язків</i>	115 <i>посадові особи місцевого самоврядування відповідно до функціональних обов'язків</i>	В т.ч. 17 старост	–
2.	Доручення Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2012 року № 48689/1/1-12	з питань навчання адміністраторів центрів надання адміністративних послуг	–	61	–	20 <i>адміністратори центрів надання адміністративних послуг</i>
3.	Доручення Прем'єр-міністра України від 26 листопада 2013 року № 44613/1/1-13	з питань формування та виконання місцевих бюджетів, здійснення контролю за дотриманням вимог бюджетного законодавства	23	133 <i>відповідальні особи</i>	–	–
4.	Постанова Кабінету Міністрів	з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків	51	89	–	–

	України від 26 вересня 2013 року № 717					
5.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 березня 2015 року № 227	з питань впровадження законодавства у сфері державної служби та служби в органах місцевого самоврядування	93 <i>керівники та працівники служб управління персоналу</i>	79 <i>керівники та працівники служб персоналу</i>	–	–
6.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 04 червня 2015 року № 575	з питань інноваційного розвитку	46	138	–	–
7.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 року № 1393	з питань захисту персональних даних	50	94	–	144 <i>В т.ч. особи відповідальні за організацію захисту персональних даних та особи, які здійснюють обробку персональних даних</i>
	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 року № 1393	з питань протидії дискримінації	103	94	–	–
8.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 року № 175	з питань організації та проведення процедур закупівлі	26	41	–	115 <i>В т.ч. відповідальні посадові особи</i>
9.	Постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 року № 111	з питань протидії торгівлі людьми	44	64	–	108 <i>В т.ч. фахівців які можуть контактувати з особами, постраждалими від торгівлі людьми</i>
10.	Указ Президента України від 12 грудня 2016 року № 553	вивчення положень Конвенції про права осіб з інвалідністю	34	117	–	–
11.	Розпорядження	з питань децентралізації фінансової системи, зміцнення	31	180	40	–

	Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2016 року № 688	матеріальної та фінансової основи місцевого самоврядування				
12.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року № 1073	з питань вивчення положень Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю	34	117	-	В т.ч. 15 спеціалісти (фахівці) органів, установ та закладів соціального захисту, навчальних закладів, закладів охорони здоров'я
13.	Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 року № 1071	з питань публічного управління, проектного менеджменту та планування розвитку територіальних громад	12	434	36	-
14.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 983	з питань захисту прав споживачів	52	32	-	-
15.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 року № 743	підвищення рівня професійної компетентності у сфері національно-патріотичного виховання дітей та молоді	45	38	-	-
16.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 року № 1106	з питань запобігання та виявлення корупції	325	210	-	В т.ч. 202 вищі посадові особи, уповноважені на виконання функцій держави та місцевого самоврядування
17.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 року № 415	з питань управління реалізацією державних інвестиційних проектів, з питань оцінки кредитоспроможності громад, з питань середньострокового бюджетного планування, аналізу бюджетної та податкової політики і оцінки результативності бюджетних програм, з питань стратегічного планування, аналізу політики, підготовки аналітичних документів	24	553	20	-
18.	Розпорядження Кабінету Міністрів України	з питань, пов'язаних із зміною клімату	28	23	-	-

	від 06 грудня 2017 року № 878					
19.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 травня 2017 року № 308	з питань державної політики в сфері євроатлантичної інтеграції України	47	48	-	<i>В т.ч. 75 особи відповідальні за зв'язки з громадськістю та взаємодію із засобами масової інформації з питань державної політики в сфері євроатлантичної інтеграції України</i>
20.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 року № 682	з питань у бюджетній, фінансовій, освітній, медичній, соціальной та інших сферах	26	96	-	-
21.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 297	з питань громадянської освіти та формування громадянських компітентностей	39	50	-	-
22.	Постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2018 року № 273	з питань рівності прав та можливостей жінок і чоловіків та застосування спеціальних заходів	65	95	-	-
22.1		з питань проведення гендерного портретування, протидії дискримінації за ознакою статі, застосування позитивних дій та інших питань забезпечення гендерної рівності	51	70	-	19
23.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2018 року № 109	проведення спеціалізованих короткострокових навчальних семінарів на тему: «Інформування громадськості про державну політику у сфері євроатлантичної інтеграції України»	47	48	-	<i>В т.ч. 75 особи відповідальні за зв'язки з громадськістю та взаємодію із засобами масової інформації</i>
24.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 298	проведення наукових, просвітницьких, комунікативних заходів, присвячених 100-річчю запровадження державної служби	32	34	15	20
25.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 серпня	з питань безпеки біометричних проїзних документів і виявлення підрбок документів, що посвідчують особу, підтверджують громадянство України чи спеціальний статус особи та є підставою для видачі проїзних документів	25	15	-	18

	2018 року № 602	(первинні документи)				
26.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 05 вересня 2018 року № 634	з питань гендерної рівності та недискримінації державних службовців, відповідальних за питання гендерної рівності	65	95	-	-
27.	Розпорядження Кабінету Міністрів України від 05 вересня 2018 року № 634	включення до програм підвищення кваліфікації модулів щодо забезпечення прав дітей, материнства та дитинства	47	61	-	-

ДОДАТОК ДО ІНФОРМАЦІЙНОЇ КАРТКИ
про підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування у 2018 р. Чернігівського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій

П. III. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, РОЗРОБЛЕНЕ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ ЗА 2018 РІК:

Навчальні програми за основними видами підвищення кваліфікації

Програми тематичних короткотермінових семінарів:

1. «Співробітництво України і НАТО в сучасних умовах».
2. «Права осіб з інвалідністю: міжнародні документи та українське законодавство».
3. «Громадянські компетентності державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування».
4. «Гендерні підходи на державній службі та в місцевому самоврядуванні».
5. «Державне управління регіональним розвитком».

Навчально-методичні посібники

1. **Актуальні питання щодо прийняття, проходження та припинення державної служби** / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад. Галайко І.А., Володько Г.О. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. – 16 с.
2. **Алгоритм передачі земель із державної власності у комунальну власність: Інформаційно-методичний збірник** / Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підрозділів, установ і організацій. Укладачі: І.Б. Пузан. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. – 16 с.
3. **Енергетичний аудит: навч.-метод. збірник** / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад.: Зінченко С.В. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. – 37 с.
4. **Е-урядування та основи інформаційної безпеки**/ Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад.: Білоока Т.П. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. – 36 с.
5. **Залучення інвестиції громадою: Інформаційно-методичний збірник** / Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підрозділів, установ і організацій. Укладач: Н.Левченко– Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. – 24 с.
6. **Запровадження реформованих процесів в оплаті праці: Інформаційно-методичний збірник** / Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних

підрозділів, установ і організацій. Укладачі: Н.Левченко – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. – 24 с.

7. **Збірник тестових завдань для новопризначених спеціалістів структурних підрозділів обласної державної адміністрації, районних державних адміністрацій** / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад.: Коваленко Н.В. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. – 10 с.

8. **Збірник тестових завдань з питань гендерної рівності та недискримінації** / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад.: Левченко Н.В. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. – 8 с.

9. **Методичні матеріали з питання реформування системи інституційного догляду та виховання дітей (на допомогу посадовим особам сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад, працівникам служб у справах дітей)** / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад. Зеленько Л.Ф., Олифіренко Ю.І.: – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. – 43 с.

10. **Методичні матеріали щодо діяльності комісії з питань захисту прав дітей (на допомогу працівникам служб у справах дітей)** / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад. Зеленько Л.Ф., Олифіренко Ю.І.: – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. – 38 с.

11. **Міжмуніципальне співробітництво територіальних громад** / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад. Чабак Л. А., Негода О.І. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. – 48 с.

12. **Паспортизація місць видалення відходів (сміттєзвалищ)** [Електронний ресурс] / Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підрозділів, установ і організацій. Уклад.: Небрат Т.Г. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018.

13. **Правові аспекти реалізації інформаційного законодавства, роботи із зверненнями громадян,** / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад.: Пригара Н.М., Рижко О.В., Соронович І.В. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. – 35 с.

14. **Публічні закупівлі: від теорії до практики** / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Ред. кол.: В.М. Бойко (голова ред.) [та ін.]. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. – 178 с.

15. **Розвиток фізичної культури і спорту та молодіжної політики в умовах децентралізації:** Інформаційно-методичний збірник / Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підрозділів, установ і організацій. Укладач: Н. Левченко – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. – 24 с.

16. **Розумовські зустрічі: збірник наукових праць** / Інститут законодавства Верховної ради України; Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президенті України;

Сіверський центр післядипломної освіти; Сіверський інститут регіональних досліджень. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2017. – Вип. 5. – 218 с.

17. **Сільський розвиток та сільське господарство** / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг.; Уклад. Селінний М.М.: – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. – 72 с.

18. **Терехович Л. ... До правди незалежного життя: збірка віршів** / Леонід Терехович; [уклад.: В. Солонікова, І. Аліференко]. – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. – 400 с.

19. **Третяк А.М., Третяк В.М. Методичні рекомендації розроблення проектів землеустрою щодо зміни (відновлення) меж сільських населених пунктів.** 2-ге доп. Видання – Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2018. – 34 с.

Інші навчально-методичні матеріали

(адреса: <https://www.youtube.com/user/siverird/videos>)

1. Виступ доктора історичних наук, професора Валентини Піскун (Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України) на тему «Григорій Петренко на дипломатичній службі в Німеччині» (міжнародна наукова конференція «Україна та Німеччина: міждержавні відносини в 1918–1924 рр.», 31 травня – 2 червня 2018 р., Київ – Чернігів – Тростянець).

2. Виступ представника Біларуської археографічної комісії (м. Гомель, Республіка Беларусь) Валентини Мятлицької на тему «Евакуація німецького контингенту зі Східного Полісся (грудень 1918 – січень 1919 рр.)»; міжнародна наукова конференція «Україна та Німеччина: міждержавні відносини в 1918–1924 рр.», 31 травня – 2 червня 2018 р., (Київ – Чернігів – Тростянець).

3. Виступ кандидата історичних наук, наукового співробітника відділу історії Української революції 1917–1921 рр. (Інститут історії України НАН України) Віталія Скальського на тему «Техногенні катастрофи в Україні в 1918 р.: чинник німецької та австрійської присутності» (міжнародна наукова конференція «Україна та Німеччина: міждержавні відносини в 1918–1924 рр.», 31 травня – 2 червня 2018 р., Київ – Чернігів – Тростянець).

4. Виступ кандидата історичних наук, старшого наукового співробітника (Інститут історії України НАН України) Романа Тимченка на тему «Торгівельно-економічні відносини Гетьманату Павла Скоропадського» (міжнародна наукова конференція «Україна та Німеччина: міждержавні відносини в 1918–1924 рр.», 31 травня – 2 червня 2018 р., Київ – Чернігів – Тростянець).

5. Виступ доктора історичних наук, професора Українського вільного університету (Мюнхен, Німеччина) Дмитра Злепка на тему «Німецько-українське економічне товариство (Мюнхен 1918 р.)»; міжнародна наукова конференція «Україна та Німеччина: міждержавні відносини в 1918–1924 рр.», 31 травня – 2 червня 2018 р. (Київ – Чернігів – Тростянець).

6. Виступ кандидата історичних наук, старшого наукового співробітника відділу історії Української революції 1917–1921 рр. (Інститут історії України НАН України) Олександри Кудлай на тему «Зовнішньополітична діяльність УНР в сучасній українській історіографії» (міжнародна наукова конференція «Україна та Німеччина: міждержавні відносини в 1918–1924 рр.», 31 травня – 2 червня 2018 р., Київ – Чернігів – Тростянець).

7. Виступ кандидата історичних наук, викладача Національного університету “Чернігівський колегіум” ім. Т.Г. Шевченка Тамари Демченко на тему «Україно-німецькі відносини у відображенні чернігівської преси та мемуарів» (міжнародна наукова конференція «Україна та Німеччина: міждержавні відносини в 1918–1924 рр.», 31 травня – 2 червня 2018 р., Київ – Чернігів – Тростянець).

8. Виступ кандидата історичних наук, викладача Одеського національного морського університету Валерія Левченка на тему «Концепція німецької системи освіти часів Веймарської республіки у працях А.Г. Готалова-Готліба» (міжнародна наукова конференція «Україна та Німеччина: міждержавні відносини в 1918–1924 рр.», 31 травня – 2 червня 2018 р., Київ – Чернігів – Тростянець).

9. Виступ кандидата філологічних наук, представника державного архіву Одеської області Сергія Єрмошкіна на тему «Документи до історії українсько-німецьких відносин в Державному архіві Одеської області» (міжнародна наукова конференція «Україна та Німеччина: міждержавні відносини в 1918–1924 рр.», 31 травня – 2 червня 2018 р., Київ – Чернігів – Тростянець).

10. Виступ доктора історичних наук, професора, завідувача відділу історії міжнародних відносин і зовнішньої політики України (Інститут історії України НАН України) Степана Віднянського на тему «Про ставлення Томаша Масарика до підписання УНР Брестського договору» (міжнародна наукова конференція «Україна та Німеччина: міждержавні відносини в 1918–1924 рр.», 31 травня – 2 червня 2018 р., Київ – Чернігів – Тростянець).

11. Виступ кандидата історичних наук, провідного наукового співробітника Інституту історії НАН Білорусі Валентина Мазеца на тему «Брестський мир та становлення білоруської державності наприкінці 1917 – у 1918 рр.» (міжнародна наукова конференція «Україна та Німеччина: міждержавні відносини в 1918–1924 рр.», 31 травня – 2 червня 2018 р., Київ – Чернігів – Тростянець).

12. Виступ доктора історичних наук, професора Київського національного університету імені Тараса Шевченка Олега Машевського на тему «Німецько-українські відносини за гетьманату Павла Скоропадського» (міжнародна наукова конференція «Україна та Німеччина: міждержавні відносини в 1918–1924 рр.», 31 травня – 2 червня 2018 р., Київ – Чернігів – Тростянець).

13. Виступ доктора історичних наук, професора Стамбульського університету Мехмета Фахрі Фурата на тему «Документи Оттоманських архівів щодо дипломатичних відносин між Україною та Туреччиною» (міжнародна наукова конференція «Україна та Німеччина: міждержавні відносини в 1918–1924 рр.», 31 травня – 2 червня 2018 р., Київ – Чернігів – Тростянець).

14. Виступ наукового співробітника відділу історичних студій Науково-дослідного інституту українознавства Сергія Губського на тему «Значення Брестського мирного договору (1918 р.) для УНР» (міжнародна наукова конференція «Україна та Німеччина: міждержавні відносини в 1918–1924 рр.», 31 травня – 2 червня 2018 р., Київ – Чернігів – Тростянець).

15. Театралізована композиція за творами Леоніда Тереховича. Відео з презентації книги Леоніда Тереховича «... До правди незалежного життя» (Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка, 5 квітня 2018 р.).

ДОДАТКИ

Додаток №1

Динаміка навчання з питань запобігання та протидії проявам корупції в Чернігівському центрі (за 2011–2018 роки)

Категорія слухачів	Фактична чисельність посадовців	2011 р.	%	2012 р.	%	2013 р.	%	2014 р.	%	2015 р.	%	2016 р.	%	2017 р.	%	2018	%	Усього за 2011–2018 рр.	%
ПОМС	3093	496	16,03	432	13,96	1284	41,5	1171	37,85	259	8,3	176	5,6	507	16,3	210	6,7	4535	146,6
д/с МОВВ	3470	440	12,68	388	11,18	949	27,34	1392	40,11	207	5,9	159	4,5	514	14,8	250	7,2	4299	123,8
д/с ТПЦОВВ	5400	522	9,66	1414	26,18	103	1,90	98	1,81	90	1,6	90	1,6	13	0,2	75	1,3	2405	44,5
Всього	11963	1458	12,18	2234	18,67	2336	19,52	2661	22,24	556	4,6	425	3,5	1034	8,6	535	4,4	11239	93,9